

ΑΦΟΒΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΕΙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΖΟΜΕΝΗ ΚΑΙ ΔΙΑΛΕΓΟΜΕΝΗ

- Μνημειώδη θεολογικά - Εκκλησιολογικά Πανορθόδοξου και Διαχριστιανικής σημασίας και διαστάσεως κείμενα του αοιδίμου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνας Μελίτωνος (1913-1989).
- Αφιερωματική γραφή «Causa Honoris» στους «αφοβικώς διαλεγόμενους» αοιδίμους Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνας Μελίωνα και Αρχιεπίσκοπο του Μιλάνου Καρδινάλιο Carlo Maria Martini (1927-2012).

Σεισμός μέγας εγένετο στην Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και ισχυρός ερεθισμός προεκλήθη στους κόλπους ορισμένων υψηλόβαθμων κληρικών αυτής, αλλά κυρίως και εξόχως επήλθε αφύπνιση και ανάταση πνευματική στο σώμα του πληρώματος των πιστών αυτής όταν από το έτος 1987 και μέχρι το 2002, ο αοιδίμος, εμφιλόσοφος, ρηξικέλευθος και οραματιστής επί 23 συναπτά έτη (1979-2002) Αρχιεπίσκοπος του Μιλάνου, Καρδινάλιος Carlo Maria Martini (+2012), καθιέρωσε την παγκοίνως πλέον γνωστή «*Cattedra dei non Credenti*», ήτοι την λεγομένη έδρα των μη πιστευόντων, δίνοντας ουσιαστικά και αφοβικά, αγαπητικά και ανυποκρίτως φιλόανθρωπα, απροϋποθέτως ελεύθερα και αβίαστα μία «καθέδρα», δηλαδή μία θέση, την απροσχημάτιστη δυνατότητα λόγου και διαλόγου μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και όλων εκείνων των ανθρώπων, ανδρών και γυναικών, νέων και ηλικιωμένων, εγγραμμάτων και ολιγογραμμάτων, πλουσίων και φτωχών, οι οποίοι εδήλωναν είτε ότι είναι άθεοι ή αθεΐζοντες, άπιστοι ή μη πιστεύοντες, αδιάφοροι και χλιαροί περί την πίστη, είτε ότι δεν είχαν ακόμη συναντήσει στη ζωή τους τον Σωτήρα Θεάνθρωπο Ιησού Χριστό, είτε ακόμη και αν είχαν μία τυπική και επιφανειακή επιδερμική σχέση με τον Θεό, εντούτοις επάλευε εντός της υπάρξεώς τους αυτό το ισχυρό δίπολο πίστεως και δυσπιστίας ή απιστίας.

Ο Καρδινάλιος Carlo Maria Martini επεχείρησε, χωρίς ανασφάλειες και φοβικά σύνδρομα, να πραγματοποιήσει την όντως υπέρβαση στους κόλπους της συντηρητικής και αρτηριοσκληρωτικής Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας την οποία στα όρια της τοπικής δικαιοδοσίας του στην Αρχιεπισκοπή του Μιλάνου, οδήγησε να διαλεχθεί ευαγγελιζομένη την σωτηρία εν Χριστώ του ανθρώπου, του κάθε ανθρώπου αγαθής προαιρέσεως, χωρίς να βλέπει «ετικέτες» στο μέτωπο των ανθρώπων. Επέτυχε κυρίως όμως να ανοίξει την Εκκλησία στους σύγχρονους ανθρώπους και στον κόσμο με πρώτιστο σκοπό να δοθεί η καθέδρα, η καρέκλα, η θέση, η ελευθέρα δυνατότητα να ακουστούν και οι άνθρωποι αυτοί, που έστω ακόμη και μέσα στην δυσπιστία ή και την απιστία τους, με την αμφισβήτηση και την αναζήτησή τους, την οργή, την απογοήτευση και τον πόνο τους, είναι και παραμένουν η ζώσα εικόνα του ζώντος και αληθινού Θεού.

Εάν όμως η λεγομένη «καθέδρα των μη πιστευόντων» από το 1987 έως το 2002 με τις 50 συναντήσεις - συνεδρίες λόγου, σκέψης, αναζήτησης, αμφισβήτησης και κυρίως ελευθέρας προσεγγίσεως μεταξύ της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας και των «μη πιστευόντων» στα όρια της Αρχιεπισκοπής του Μιλάνου έφερε πολλούς πνευματικούς καρπούς αφυπνίσεως, εγέρσεως και ανατροπής πολλών παρεξηγήσεων για την αποστολή,

την ευθύνη και τον ρόλο της Εκκλησίας έναντι των συγχρόνων ανθρώπων και ιδιαίτερος των νέων σε σχέση με τα υπαρξιακών διαστάσεων ζητήματα που τους απασχολούν, όπως η ζωή και ο θάνατος, η αγάπη και ο έρωτας, η δικαιοσύνη και η ειρήνη, ο πλούτος και η φτώχεια κ.ά., άλλο τόσο ένας αληθινός θεολογικός εκκλησιολογικός θησαυρός, ο οποίος δυστυχώς δεν έχει ακόμη προσεχθεί, μελετηθεί και αναδειχθεί όσο θα έπρεπε από την Ορθόδοξη Εκκλησία και την ακαδημαϊκή Θεολογία, υπάρχει και είναι αποτυπωμένος και καταγεγραμμένος ή μάλλον *de profundis* (εκ βαθέων) κατατεθειμένος στα ποικίλου θεολογικού, ποιμαντικού, κηρυγματικού, διορθόδοξου και διαχριστιανικού περιεχομένου περισπούδαστα και αριστοτεχνικά διατυπωμένα, πρωτοπόρα και ρηξικέλευθα, ανατρεπτικά και σχεδόν «*προφητικώς αποκαλυπτικά*» διαχρονικής όντως σημασίας και αξίας κείμενα του λογίου και εμφιλοσόφου Φαναριώτου Ιεράρχου, του αοιδίμου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος Μελίτωνος (+1989), ο οποίος πέραν των πολλών άλλων μνημειωδών κειμένων θεολογίας που μας κατέλιπε, κληροδότησε στους επιγενομένους κληρικούς και λαϊκούς και ορισμένα θαυμασίως θεσπέσια κείμενα για την ευθύνη και την αποστολή της Ορθόδοξης, Εκκλησίας έναντι του συγχρόνου πολυταλανιζομένου ανθρώπου, ιδιαίτερος μάλιστα των νέων, και του αυτοκαταστρεφόμενου σύμπαντος κόσμου, της όλης απεγνωσμένα απελπισμένης ανθρωπότητας.

Όσο λοιπόν ο Καρδινάλιος Carlo Maria Martini, καίτοι ενίοτε καχύποπτα παρεξηγημένος ή και απομονωμένος από ορισμένους γνωστούς συντηρητικούς κύκλους της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, ετόλμησε, είπε και έπραξε τα αυτονόητα για μία Εκκλησία, την δική του Εκκλησία, που χωρίς φόβο και πάθος ανοίγεται στον κόσμο και διαλέγεται με τον κάθε άνθρωπο, χωρίς αποκλεισμούς, περιθωριοποιήσεις, ηθικισμούς της ετικέτας (ψευδοευσέβεια), ρατσισμούς και αφορισμούς, άλλο τόσο και πριν ακόμη από τον Καρδινάλιο Carlo Maria Martini, ο Φαναριώτης Μητροπολίτης Γέρον Χαλκηδόνος Μελίτων άρθρωσε λόγο Θεού, αφοβικό λόγο αληθείας, αφυπνίσεως και εγέρσεως, λόγο εξωστρεφή σε κατάλυση της φοβικής εσωστρέφειας, απευθυνόμενος πρωτίστως και κυρίως προς την Ορθόδοξη Εκκλησία και μάλιστα σε διορθόδοξο και πανορθόδοξο επίπεδο προκειμένου να προκαλέσει έναν γόνιμο και ανατρεπτικό ερεθισμό στους επικεφαλής των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών για να επιτευχθεί το ποθούμενο που δεν ήταν άλλο, δεν είναι άλλο, και παραμένει, δυστυχώς, ακόμη ποθούμενο, από μία «*Αφοβική Εκκλησία αεί Ευαγγελιζόμενη και Διαλεγόμενη*», αεί «*Ενανθρωπιζόμενη και Μεταμορφουμένη*», για την εν Χριστώ Ιησού σωτηρία του ανθρώπου, του κάθε ανθρώπου, και του σύμπαντος κόσμου, της όλης κτιστής δημιουργίας.

Ο διαχρονικώς ενήδονος εραστής και αμεταθέτως προσηλωμένος μελετητής των θεολογικών και δη των σχεδόν αποκαλυπτικών εκκλησιολογικών κειμένων, που δυστυχώς παραμένουν εν πολλοίς ανεκπλήρωτες και απραγματοποίητες ιερώτατες εκκλησιαστικές παρακαταθήκες επί χάρτου, του αοιδίμου υψηλόφρονος και Θεόθεν εμπνευσμένου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος Μελίτωνος, αναγιγνώσκει σε έναν προσφωνητήριο λόγο αυτού προς τον αοιδίμο Μητροπολίτη Μολδαβίας Ιουστίνo, το πλέον ανατρεπτικό άνοιγμα της Μητρός Ορθόδοξου Εκκλησίας έχοντας στο επίκεντρο αυτής τον άνθρωπο, τον κάθε άνθρωπο, γράφων: «*Ο Οικουμενικός ούτος θρόνος ουδεμίαν αξίωσιν προτεραιότητας έχει εν τη πιστή διακονία της Ορθοδοξίας, εν τη εικόνη του Κυρίου του νίπτοντος τους πόδας των μαθητών Αυτού κατά τον Μυστικόν Δείπνο. Αύτη εστίν η αξίωσις ημών από του Φαναρίου προς άπασαν την Ορθοδοξίαν, προς άπασαν της Χριστιανοσύνην, προς άπασαν την ανθρωπότητα, του νίπτειν τους πόδας των ανθρώπων. Εν τη τελευταία αναλύσει της*

προοπτικής ημών ευρίσκεται πάντοτε ο άνθρωπος, πιστεύων και μη πιστεύων, ο άνθρωπος - το δημιούργημα του Θεού, εύθετος ή μη εις την Βασιλείαν Αυτού. Δεν είναι ημέτερον προνόμιον, ούτε των Ορθοδόξων, ούτε των Χριστιανών, η Βασιλεία του Θεού. Κατά την ρήσιν του ιδίου Κυρίου «και άλλα πρόβατα έχω, ά ουκ έστιν εκ της αυλής ταύτης. Κακείνα με δει αγαγείν, και της φωνής μου ακούσουσι και γενήσεται μία ποιμήν εις ποιμήν» (Ιωάν. 1', 16), Ποιμήν ο Χριστός. Προς τούτο αποβλέπομεν εκ Φαναρίου».

Η πρώτηστη μέριμνα της Εκκλησίας είναι ή οφείλει να είναι ανθρωποκεντρική, επειδή η φύση αυτής είναι Χριστοκεντρική. Δεν νοείται και δεν υφίσταται το σωτηριολογικό έργο της Εκκλησίας όταν αυτό εξαντλείται σε ο,τιδήποτε άλλο πλην της σωτηρίας εκάστου ανθρώπου ανεξαρτήτως της φιλοσοφικής, θεολογικής, πολιτικής, κοινωνικής και εν γένει ιδεολογικής αντιλήψεως και πεποιθήσεως αυτού.

Ο Χαλκηδόνας Μελίτων θέτει στο επικείμενο της θεολογικής-εκκλησιολογικής γραφής του, τον κάθε άνθρωπο ως εικόνας Θεού, αυτή ταύτη την ιερότητα του ανθρώπινου προσώπου, ενώ παράλληλα θέτει και την ποιμαίνουσα Εκκλησία προς της μεγίστης ευθύνης της να πλησιάσει, να ακούσει και να μιλήσει, άνευ φόβου και πάθους, με τους πιστεύοντες και τους μη πιστεύοντες ανθρώπους δίδοντας ή μάλλον αγαπητικώς προσφέροντας σε όλους την εν Χριστώ μαρτυρία του Σταυρού και της Αναστάσεως. Ο Ιεράρχης δεν αισθάνεται φόβο και δειλία να διατυπώσει ευθύ λόγο για την ευθυνοφόρο αποστολή της Εκκλησίας στον κόσμο να αναζητήσει ακόμη και τον μη πιστεύοντα, τον αρνητή, τον αδιάφορο ή χλιαρό άνθρωπο, ο οποίος είτε ίσταται καχύποπτα και επικριτικά, είτε εχθρικά και πολεμικά, όντας εν αγνοία ή εν απογοητεύσει ή και εν πνευματική σύγχυση έναντι της αληθείας, του λόγου, των πιστευμάτων και της εν Χριστώ μυστηριακής ζωής αυτής.

Θα προστρέξουν βεβαίως τάχιστα οι γνώριμοι αυτοαποκαλούμενοι αμύντορες της αμωμήτου πίστεως, οι αρεσκόμενοι στην επίθεση επί του μετώπου των ανθρώπων, διαφόρων «ετικετών», να χαρακτηρίζουν τον αοίδιμο μεγάλο και οικουμενικό Φαναριώτη Ιεράρχη, Μητροπολίτη Γέροντα Χαλκηδόνας Μελίτωνα ως «οικουμενιστή», «προδότη της πατρώας πίστεως», «υπονομευτή της παραδόσεως» και όλα τα πολλάκις και μυριάκις αθεολογήτως διατυπωθέντα και έτι νυν διατυπούμενα, αδιαλείπτως και συστηματικώς, επειδή επιδιώκουν να διαμορφώσουν μία Εκκλησία φοβική, εσωστρεφή, με προτεσταντικού τύπου ηθική ή μάλλον ψευδοηθική και όχι με γνησίως ορθόδοξο ήθος, μία Εκκλησία δήθεν «σεσωσμένων και αγνών» αποκλείοντας πάντα «ετικετοποιημένο επί μετώπου άνθρωπο», ένεκα ρατσιστικών αφιλανθρώπων περιθερωποικήσεων και ποικίλων ψυχοπαθολογικών συνδρόμων ανασφάλειας και «καθαρότητος» δικής τους, «ίνα μη μιανθώσι». Φευ...

Η Εκκλησία ως «Άγγελος ευδοκίας και ειρήνης μεταξύ πάντων των επί γης ανθρώπων» οφείλει να αρθεί το ύψος των συγχρόνων περιστάσεων, άνευ φόβου, τρόμου, δειλίας ή πάθους, ψευδοηθικών διλημμάτων και πολεμικής ρητορικής. Οφείλει να κατέλθει στο πεζοδρόμιο για να αναζητεί το απολωλός, τον πονεμένο, βασανισμένο, ανικανοποίητο και ψυχικά τραυματισμένο, τον αμφισβητία, τον αρνητή, τον επικριτικό και εν αναζητήσει της αληθείας ευρισκόμενο σύγχρονο άνθρωπο, κυρίως δε τους νέους ηλικιακά ανθρώπους, όπου και απανταχού της γης.

Γι' αυτή την προσδοκωμένη πανορθόδοξη κίνηση, την σταυραναστάσιμη πορεία της Εκκλησίας να κατέλθει μέχρι και του πεζοδρομίου για να αναζητήσει και να ανεύρει αγαπητικώς και ουχί φοβικώς, φιλοστόργως και όχι επικριτικώς, την εικόνα του Θεού, τον κάθε άνθρωπο, προκειμένου να επιθέσει «οίνον και έλαιον» επί των πληγών της ψυχής και

του σώματός του, ο Γέρον Χαλκηδόνης Μελίτων γράφει ότι: «...η Εκκλησία, μακράν πάσης εν αισθήματι αυταρκειάς και αυταρεσκείας φυγής εκ των περί αυτήν αναγκών και αιτημάτων, ευρίσκεται εν συνεχεί επαφή προς την περί αυτήν πραγματικότητα ενός κόσμου αγωνιώντος διά την ενότητα και την ειρήνην, διά τον ορθόν πνευματικόν προσανατολισμόν, αγωνιώντος να ίδη προβαλλόμενον και κηρυττόμενον Χριστόν, αλλ' ουχί μεμερισμένον. Ουδέ αγνοεί η Εκκλησία, ότι η αγωνία αύτη του κόσμου είναι αγωνία Χριστού.

Εξ ετέρου, ουδόλως διαφεύγει την προσοχήν της Εκκλησίας το γεγονός, ότι το Ορθόδοξον πλήρωμα απανταχού διατελεί εν πολλή προσδοκία πρωτοβουλιών και χειρονομιών και έργων, εις απάντησιν των μεγάλων αιτημάτων της εποχής ημών, πρωτοβουλιών μεγάλης χριστιανικής πνοής, αξιών του ακραίφνου Ορθοδόξου φρονήματος και των μεγάλων ημών παραδόσεων...».

Η Εκκλησία ευρισκομένη εν ραστώνη και κοιμωμένη επί της δαφνοστεφανωμένης κλίνης του ενδόξου ιστορικού μεγαλείου της ως ένας από τους πολλούς, ενίοτε απολιθωματικούς, ιστορικούς θεσμούς, είναι νεκρά μέσα στις συνειδήσεις και τις ψυχές των συγχρόνων ανθρώπων. Γι' αυτό μόνο μία Εκκλησία «ενεργούσα και καλούσα», κοινωνούσα την αλήθειά της και προσκαλούσα τους ανθρώπους σε σχέση οντολογική μαζί της, είναι ζώσα κατά τον Χαλκηδόνη Μελίτωνα, ο οποίος συνοψίζει την ως άνω αλήθεια επισημαίνοντας ότι «προς εκπλήρωσιν της αγίας ταύτης αποστολής αυτής, διά την οποία υπάρχει πολλή προσμονή εν τω κόσμω, η Ορθοδοξία είναι ανάγκη ηνωμένη να αναλαμβάνη, ευτόλμως γενναίας πρωτοβουλίας και, αντί της θέσεως του θεατού και του αναμένοντος ή δεχομένου πρόσκλησιν, να αναλαμβάνη την θέσιν του ενεργούντος και καλούντος».

Πολλοί διερωτώνται: με ποιό τρόπο δύναται η Εκκλησία να θερμάνει τις ψυχρές και παγωμένες καρδιές των συγχρόνων ανθρώπων και μάλιστα των νέων; Μα, υπάρχει μία και μόνη απάντηση στο ως άνω αχρείαστο και άκρως ρητορικό ερώτημα, η οποία είναι μονολεκτική και εκφράζεται με την λέξη αγάπη, την ενσαρκωμένη, την σταυρούμενη, την ανιστάμενη εκ του τάφου εν Χριστώ απροϋπόθετη, ασυμβίβαστη, άδολη, ανυπόκριτη αγάπη προς πάντα άνθρωπο, «πιστεύοντα και μη πιστεύοντα», άνευ πειρασμικών λογισμών, κρίσεων και κατακρίσεων, αφορισμών και αφοριστικών αυτάρεσκων ιδεοληπτικών αποφάνσεων.

Αναφερόμενος σε αυτό το υπερφυές και απερινόητο «μυστήριο της αγάπης», της εν Χριστώ αγάπης προς πάντες τους ανθρώπους, ο βαθυνούστατος, αφοβικός και διαλεκτικός θεολογικός λόγος του Γέροντος Χαλκηδόνη Μελίτωνος, μας αποκαλύπτει: «Την ευθειαν, την σύντομον, την σοφήν και ωραίαν, την δυσχερή αλλ' ασφαλή οδόν της αγάπης. Υπό την βασικήν προϋπόθεσιν της αγάπης θα προσεγγίσωμεν την αγίαν υπόθεσιν της χριστιανικής ενότητος. Διότι εν τη τελευταία αναλύσει της διαρέσεως, την έλλειψιν της αγάπης ευρίσκομεν. Εις τον απολογισμόν του Χριστιανισμού αυτό είναι το ευρισκόμενον έλλειμα η αγάπη. Αυτό το μέγα σκάνδαλον: ότι ενώ προς άλλους αγάπην κηρύττομεν και την εξ αυτής ειρήνην, ημείς αγάπην προς αλλήλους δεν έχομεν. Έχομεν όλα τα μέσα επικοινωνίας με όλους τους ανθρώπους, ακόμη και την ικανότητα να εμβαθύνωμεν εις τον πνευματικόν κόσμον των Αγγέλων.

Όμως εάν δεν έχομεν το μοναδικόν μέσον κατανοήσεως των ανθρώπων και συνεννοήσεως με αυτούς, συλλήψεως των πνευματικών μηνυμάτων, εάν δεν έχομεν αγάπην, είμεθα χαλκός ημών και κύμβαλον αλαλάζον. Είμεθα τότε θόρυβος κενός...

Μας χρειάζεται κάτι πέραν της προφητείας και της γνώσεως και της πίστεως και της θυσίας, το μέγα μυστήριο, η δύναμις που κάμνει τους ανθρώπους μακροθύμους, χρηστούς, ταπεινούς, ευπρεπείς, χωρίς φθόνον, ανιδιοτελείς και μεμετρημένους, ακάκους, όχι χαιρεκάκους, που με χαράν αναγνωρίζουν την αλήθειαν. Κάτι που καλύπτει τα σφάλματα και πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομένει. Μίαν αξίαν, η οποία ουδέποτε εκπίπτει. Και αυτό το μυστήριο, αυτή η δύναμις, αυτή η αξία, είναι η αγάπη. Το χάρισμα το κρείττον, η οδός η υπέροχος του Παύλου, την οποίαν μάς καλεί να βαδίσωμεν, εάν ειλικρινώς επιζητούμεν των Χριστιανών την ενότητα, και την ειρήνην του κόσμου.

Οι Ορθολογισταί, οι σκεπτικισταί, οι απαισιόδοξοι, οι έχοντες απλώς και μόνον γνώσιν και πίστιν και ηρωϊκὴν διάθεσιν, θα προσηλώσουν τα βλέμματά των εις τον τεράστιον όγκον των διαφορών των εκκλησιών και όχι εις τον πέραν αυτών πελώριον Χριστόν, θα απογοητευθούν και με θλίψιν θα αποχωρήσουν. Οι ασταθείς, οι ανειλικρινείς, οι κάπηλοι των ιερωτάτων ιδεωδών της ενότητος και της ειρήνης, θα μειδιάσουν, θα αντιδράσουν και θα απέλθουν και ενώπιον του ακατεργάστου όγκου των διαφορών, θα μείνη μόνη η αγάπη και υπομένουσα θα επιμένει...».

Επόμενοι των ως άνω θεοπνεύστως γραφέντων υπό του υψηλόφρονος Γέροντος Χαλκηδόνης Μελίτωνος ευλόγως διερωτώμεθα, όπως και κάθε εχέφρων και όντως αγαπών την Μητέρα του Ορθόδοξη Εκκλησία άνθρωπος, εάν είναι ποτέ δυνατόν η Ορθόδοξη Εκκλησία και δη η ποιμαίνουσα Εκκλησία καθώς και οι άνθρωποί της, τα ζώντα εν Χριστώ μέλη αυτής, να φοβούνται ή να συστέλλονται εν φόβω, όταν πρόκειται ευαγγελιζόμενοι την εν Χριστώ αλήθεια να διαλεχθούν εν αγάπη ακόμη και με τους χαρακτηριζομένους ως «μη πιστεύοντες», μη τυχόν και μianθούν ή απολέσουν την «καθαρότητα» της πίστεώς τους;

Ουδείς φόβος ή τρόμος, ενδοιασμός, ανασφάλεια και φοβική συστολή ενυπάρχει ή μπορεί να υπάρξει μέσα στην Εκκλησία και στα ζώντα μέλη αυτής όταν κυρίαρχη βιωματική εμπειρία είναι η τελεία αγάπη προς τον Θεό, «*ότι ο Θεός αγάπη εστίν*» (Α΄ Ιωάν. 4, 8) καθώς και η μεταξύ των ανθρώπων εν Χριστώ αγάπη, όπως με μοναδικό τρόπο ο μαθητής της αγάπης, Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος διδάσκει διαχρονικώς το πλήρωμα της Εκκλησίας, λέγων: «*Αγαπητοί, αγαπώμεν αλλήλους, ότι η αγάπη εκ τους Θεού εστί, και πας ο αγαπών εκ του Θεού γεγέννηται και γινώσκει τον Θεόν. Ο μη αγαπών ουκ έγνω τον Θεόν, ότι ο Θεός αγάπη εστίν... Αγαπητοί, ει ούτως ο Θεός ηγάπησεν ημάς, και ημείς οφείλομεν αλλήλους αγαπάν... εάν τις είπη ότι αγαπώ τον Θεόν, και τον αδελφόν αυτού μισή, ψεύστης εστίν. Ο γαρ μη αγαπών τον αδελφόν ον εώρακε, τον Θεόν ον ουχ εώρακε πώς δύναται αγαπάν; Και ταύτην την εντολήν έχομεν απ' αυτού, ίνα ο αγαπών τον Θεόν αγαπά και τον αδελφόν αυτού*» (Α΄ Ιωά. 4, 7-21).

Ουδεμία κτιστή, ορατή ή αόρατη, δύναμη δύναται να ενσπείρει τον φόβο στην Εκκλησία όπου ο Χριστός ως η «*αεί ενσαρκωμένη και ζώσα αγάπη*» νικά την νομοτέλεια της φύσεως και όλες τις μεταπτωτικές ανθρώπινες ενδιάθετες ψυχικές ή ψυχολογικές καταστάσεις, όπως είναι και ο φόβος προς τον άλλον άνθρωπο, τον διαφορετικό, τον «*αντικείμενον ημίν*», ο οποίος ενυπάρχει ριζωμένος όταν δεν υπάρχει η θεοειδής αγάπη διότι μόνο η αγάπη εκβάλλει, ξεριζώνει τον ανθρώπινο φόβο, που είναι κόλαση και έρεβος, όπως και πάλι ο Μαθητής της αγάπης, Άγιος Ιωάννης ο Θεολόγος διδάσκει: «*φόβος ουκ έστιν εν τη αγάπη, αλλ' η τελεία αγάπη έξω βάλλει τον φόβον, ότι ο φόβος κόλασιν έχει, ο δε φοβούμενος ου τετελείεται εν τη αγάπη*» (Α΄ Ιωά. 4, 18).

Πώς λοιπόν είναι δυνατόν η Εκκλησία σε πλείστες όσες περιπτώσεις να φοβάται ή και να δειλιάζει εν συστολή φόβου να διαλεχθεί, έστω απλώς και μόνο να διαλεχθεί, ευαγγελιζομένη το όντως ζωοπάροχο μυστήριο του Σταυρού και της Αναστάσεως του Χριστού, ήτοι την ίδια την επεκεινα του τάφου αιώνια ζωή στο θεανδρικό πρόσωπο του Χριστού, με ανθρώπους ακόμη και μη πιστεύοντες και έχοντες διαφορετικές προς την ευαγγελική αλήθεια φιλοσοφικές, ιδεολογικές, πολιτικές, κοινωνικές αντιλήψεις ή κοσμοθεωρίες; Έρχεται λοιπόν η θεοκίνητος και θεόπνευστος γραφή του θεοφώτιστου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνος Μελίτωνος, ο οποίος στην μνημειώδη ομιλία του: «Κατηγορώ την Υποκρισίαν», που ως «άλας επί της πληγής» ερεθίζει και εγείρει τις καθεύδουσες συνειδήσεις της ποιμαίνουσας Εκκλησίας διότι θέτει αυτήν προ των ευθυνών της έναντι του συγχρόνου ανθρώπου και του σύμπαντος κόσμου, της όλης ανθρωπότητας, έναντι αυτής της ίδιας της ζωής και της ιστορίας, γράφοντας τα λησμονημένα από πολλούς αυταρέσκως αυτοχαρακτηριζομένους ως «ανθρώπους της Εκκλησίας», εν αγωνία αγάπης για τον άνθρωπο, τον κάθε άνθρωπο ως «εικόνας Θεού», διακηρύσσοντας τα κάτωθι άκρως επίκαιρα: «... Δεν είναι δυνατόν η Εκκλησία, και μάλιστα η Ορθόδοξος, η δική μας Εκκλησία, να νοηθή ως άσχετη προς τη ζωή, προς τους καιρούς, προς την αγωνίαν αυτής της ώρας, προς τα φλέγοντα προβλήματα αυτής της στιγμής, απλώς ως πόλις επάνω όρους κειμένη και θεωρούσα τα περί αυτήν. Ως Εκκλησία είμεθα εμπλεγμένοι εις την πορείαν του γένους των ανθρώπων, εις την μεγάλην αυτήν περιπέτειαν που ονομάζεται ιστορία, άγουσα εις την τελείωσιν των εσχάτων.

Υποκρινόμενοι την χθες απουσιάζομεν από την σήμερα και η αύριον έρχεται άνευ ημών. Ομιλών εις την Δ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν της Γενεύης είχον είπει: «Η χθες παρήλθε προ πολλού, ούτε καν την σήμερα ζώμεν, μας προέλαβεν η μεθαύριον». Το επαναλαμβάνω αυτό σήμερα εντονότερον. Διότι είναι η πέραν της αυτάρκους υποκρισίας αλήθεια, η απλή - η ευκολότερη αντιμετώπισις των προβλημάτων είναι να τα χλευάση και να τα κατακρίνη κανείς και να αντιπαρέλθη, όπως ο ιερέυς και ο λευΐτης της Σαμαρειτικής προβολής. Αλλά η πληγή είναι εδώ και κράζει.

Ποιός μπορεί υπευθύνως να μας πη ότι είναι έξω κάθε ιστορικής, εξελικτικής πραγματικότητας όλα αυτά τα συνταρακτικά γεγονότα και φαινόμενα της νέας γενεάς της Ανθρωπότητας, η έξαλλη μουσική, οι έξαλλοι χοροί, η έξαλλη επένδυσις, όλη αυτή η παγκόσμιος επανάστασις της νεολαίας; Αν όλοι οι μικρόνοες, όλοι οι εθελοτυφλούντες, όλοι οι παρελθοντολόγοι και εγκαυχόμενοι διά την αρετήν της εποχής των συνωμοτήσουν διά να κατακρίνουν όλα αυτά τα πράγματα, η Εκκλησία έχει χρέος ενανθρωπιζομένη, όπως ο Κύριός της, εν μέσω ενός νέου κόσμου, που έρχεται μακρόθεν, και να ακούση αυτή την αγωνιώδη κραυγή, που αναπηδά από όλα αυτά τα θεωρούμενα από μας έξαλλα πράγματα. Κάτι έχει να μας πη, με όλα αυτά τα φαινόμενα, αυτός ο κόσμος που έρχεται νέος εις το προσκήνιο της ιστορίας».

Παρόλο που ο τίτλος τους παρόντος κειμένου αναφέρεται σε μία «Αφοβική Εκκλησία αεί Ευαγγελιζομένη και Διαλεγόμενη», εντούτοις φαντάζει ελλιπής, εάν δεν συμπληρωθεί από την θεοπνεύστως και αριστοτεχνικώς διατυπωμένη φράση του θεοκινήτως γράφοντος Γέροντος Χαλκηδόνος Μελίτωνος, ο οποίος εν κραυγή αγωνίας διακηρύττει ότι η του Χριστού Εκκλησία είναι ή οφείλει να είναι πρωτίστως «Εκκλησία Χριστού συνεχώς ενανθρωπιζόμενη, συνεχώς μεταμορφουμένη και συνεχώς μεταμορφώνουσα».

Επί της ως άνω θεμελιώδους θεολογικής, σωτηριολογικής και εσχατολογικής αρχής ιστάμενος ο Γέρον Χαλκηδόνης Μελίτων ερμηνεύει το μυστήριο της ζωής και τα τεκταινόμενα του ιστορικού γίνεσθαι εντός του οποίου η Εκκλησία δεν είναι δυνατόν να ισταται ως ένα ιστορικό απολίθωμα ή ένας σωματειακός κοινωνικός φορέας ανάμεσα σε πολλούς άλλους, και γι' αυτό θέτει την Εκκλησία όχι στο περιθώριο αλλά στο επίκεντρο της ζωής και της ιστορίας ως *«μεταμορφωτική θεανδρικός αεί ενανθρωπιζόμενη οντολογική (υπαρξιακή) πρόταση ζωής»*, γράφοντας ότι: *«Τα νομιζόμενα έξאלλα δι' ημάς τους παλαιούς, όταν λάβωμεν υπ' όψιν το φοβερόν γεγονός ότι είναι από τα χαρακτηριστικά της εποχής μας, είναι η τεράστια απόστασις, που υπάρχει στη διαδοχή των γενεών, δηλαδή η γενεά, η οποία έρχεται έπειτα από εμένα έχει απόστασιν, τριών γενεών. Πώς έχομεν την αξίωσιν να την κατανοήσωμεν ημείς αυτήν την νέαν γενεάν, που έρχεται, εάν δεν είμεθα Εκκλησία Χριστού συνεχώς επανθρωπιζόμενη, συνεχώς μεταμορφουμένη και συνεχώς μεταμορφώνουσα...»*

Αλλ' ο οίκος μας δεν θα μείνη έρημος. Τα νοσσία θα επισυναχθούν υπό την όρνιθα, την Μητέρα - Εκκλησία. Είναι η προφητεία του Κυρίου, είναι το θέλημά Του, η αγωνιώδης κραυγή της διαστημικής εποχής της ανθρωπότητας...

Είναι πλέον η ώρα να λυτρωθώμεν εκ της αντιπατερικής ιδέας, ότι η Εκκλησία μόνον μέχρις ενός ωρισμένου σημείου της Ιστορίας ήτο δυνατόν να ερμηνεύση την Θεϊαν Αποκάλυψιν. Πρέπει επί πλέον του πατερικού πνεύματος, να αναλάβωμεν ως Εκκλησία, την θεϊαν υπευθυνότητα και τόλμην και γενναιότητα των Πατέρων και να θεολογήσωμεν εκ νέου, να παρουσιάσωμεν τον Χριστόν, το Ευαγγέλιον και την Εκκλησίαν. Όχι με νομοκρατικήν φαρμακίδειαν, φερ' ειπείν, σωματειακήν αντίληψιν της Εκκλησίας, αλλά της Εκκλησίας ως Σώματος Χριστού ζώντος εν τη Αναστάσει...»

Η εκκλησιολογική πεμπουσία της θεολογικής διδασκαλίας ως έκφρασης της εσωτάτης αγωνιώδους μέριμνας και κενωτικής μαρτυρίας του θεία εμπνεύσει αποφθεγγομένου Γέροντος Χαλκηδόνης Μελίτωνος για την *«Πανορθόδοξη Ενότητα»*, για το *«σήμερα και το αύριον της Εκκλησίας»* στο παρόν και το μέλλον της ανθρωπότητας προς διακονία του ανθρώπου, εκάστου ανθρώπου, διατυπώνεται *«expressis verbis»* στην θεόπνευστη και λίαν ανατρεπτική ομιλία αυτού, κατά την εν έτει 1968 έναρξη των εργασιών της Δ' Πανορθόδοξου Διασκέψεως, η οποία είχε λάβει χώρα στο εν Γενεύη Ορθόδοξο Κέντρο του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

Στην διαχρονικώς αποκαλυπτική και λίαν επίκαιρη εκείνη ρηξικέλευθη ομιλία ο Γέρον Χαλκηδόνης Μελίτων ουδόλως διστάζει ή φοβάται να κάνει την σκληρή αυτοκριτική εξ ονόματος της ποιμαινούσης Εκκλησίας και να θέσει αυτήν προ των πνευματικών ευθυνών της έναντι της ανθρωπότητας, έναντι εκάστου ανθρώπου και δη των συγχρόνων νέων ανθρώπων, οι οποίοι αναζητούν εναγωνίως την αλήθεια και την σωτηρία, ενώ η ποιμαίνουσα Εκκλησία καθεύδει στις περιλάμπρες δάφνες της ιστορικής δόξας της και του ξενόφερτου ηθικισμού (ευσεβισμού) της χωρίς να μετουσιώνει την εν Χριστώ αλήθεια σε πρόταση ζωής, σε οντολογικών (υπαρξιακών) διαστάσεων μεταμορφωτική πνευματική δύναμη, η οποία υπερβαίνει τα νομοτελειακά κτιστά όρια του ιστορικού γίνεσθαι και ελευθερώνει τον άνθρωπο από κάθε τι το φθαρτό και εφήμερο.

Ο λόγος αυτός του Γέροντος Χαλκηδόνης Μελίτωνος, ο οποίος απευθύνεται ευθέως προς τον κάθε άνθρωπο και αποτελεί την επιτομή μιάς αφοβικής Εκκλησίας αεί ευαγγελιζόμενης και διαλεγόμενης, συνεχώς ενανθρωπιζόμενης, συνεχώς μεταμορφουμένης και συνεχώς μεταμορφώνουσας, έχει ως εξής: *«Σεις ζητείτε σωτηρίαν και ασφάλειαν και*

άρτον επαρκή και ειρήνην. Ημείς θεολογούμεν και συζητούμεν και εν ακαδημαϊκή μακαριότητα και αλύτρωτοι από τα δεσμά ενός αρτηριοσκληρωτικού πνευματικού παρελθόντος, ενός ανεδαφικού νεοφανατισμού, μιάς ασυγγνώστου νεομισαλλαδοξίας, έξω πάσης πραγματικότητας, μακράν πάσης επαφής προς τα ζέοντα προσωπικά προβλήματα σας, ανίδεοι των επερχομένων, συμβιβαζόμεθα με κάθε κατάσταση, συμμαχούμεν με κάθε είδους βίαν και πολλάκις την ευλογούμεν, και πορευόμεθα ως αν ήτο χθες. Αλλ' η χθες προ πολλού παρήλθεν. Ούτε καν την σήμερον ζώμεν σήμερον.

Μας προέλαβεν η μεθαύριον. Είναι απέλπιδα τα κτυπήματα εις την θύραν της Εκκλησίας.

Τα ηκούσαμεν. Και αφυπνίσθημεν. Και ήλθομεν προς σας. Αν δεν ηρχόμεθα. Αν δεν ανηρχόμεθα, ως Εκκλησία, προς την πραγματικότητα του Θεού. Αν δεν κατηρχόμεθα προς την πραγματικότητα της εικόνας Του, του ανθρώπου, και του κόσμου Του αυτής της στιγμής, δεν θα ήμεθα Εκκλησία. Θα ήμεθα μία ένδοξος, ίσως θαυμαστή ιστορική πραγματικότητα, αλλά παρελθοντολογία και μόνον.

Ενώ η Εκκλησία είναι ζωή, είναι η πάντοτε σήμερον εν τη ατέρμονι εκτάσει της αιωνιότητας.

Και ημείς οι πνευματικοί οδηγοί σας, οι ιερείς και οι θεολόγοι, οι αίροντες τον σταυρόν και την ευθύνην της Εκκλησίας, αντί να τελειώσωμεν την γνώσιν ημών και να σοφίσωμεν την μωρίαν ημών εν τη Σοφία του Χριστού, εν τη μωρία ημών εμωράναμεν την ούσαν γνώσιν και την Σοφίαν του Χριστού, και κλεισμένοι εις τα κρησφύγετά μας, ωχυρομένοι εις τα οχυρά μας, περί τα λεξίδια ασχολούμενοι, άνευ πνεύματος και πνοής, εψεύσθημεν ενώπιόν σας και σας ηπατήσαμεν, και σας είπομεν, και εξακολουθούμεν να σας λέγωμεν, ότι το πνεύμα το Άγιον εσταμάτησεν εις τον όγδοον αιώνα, ότι έκτοτε δεν δύναται να συνέλθη Οικουμενική Σύνοδος, ότι εστείρευσεν η Χάρις του Θεού, η τα ασθενή θεραπεύουσα και τα ελλείποντα αναπληρούσα, και ότι το ζωοποιόν και το αποφασίζον τελικώς είναι η ιδική μας αρετή, αυτό το ράκος της αποκαθημένης, και επειδή το στοιχείον τούτο δεν υπάρχει εντελές εις άλλους μεν σαρκικώς, εις άλλους δε πνευματικώς, ο Θεός και το Πνεύμα το Άγιον συνεταυτίστησαν, λοιπόν, μετά των απεργών, και οι Πατέρες και το πνεύμα των Πατέρων εσταμάτησαν εσαεί εις τον όγδοον αιώνα. Ο νοσηρός και εωσφορικός ευσεβισμός και η αρετολογία μας, η επίκληρος, η ανθρωπίνη, ήρθη υπέρ την δύναμιν του Χριστού και του εν αυτό αναπαυόμενου Παναγίου Πνεύματος, του ποιούντος τους αλιείς θεολόγους και τελειούντος τους ιερείς.

Και λοιπόν. Εκκλησία δεν υπάρχει.

Δεν το είπατε σεις. Το είπομεν ατυχώς, ημείς, οι ιερείς και οι θεολόγοι. Και σεις απηλπίσθητε.

Και προσεφύγατε εις την βίαν, την φονεύουσαν τυφλώς πάσαν αξίαν αδιακρίτως, διά να διαλυθήτε εν αυτή, και δι' αυτής να διαλύσητε τον κόσμον.

Αλλ' ο κόσμος και εις έκαστος εξ ημών, ως μοναδικόν και ανεπανάληπτον πρόσωπον, είμεθα του Θεού.

Και ο Θεός ζη. Και η Εκκλησία Του ζη. Και ο κόσμος και υμείς ζήσεσθε. Το πνεύμα το Άγιον επανέρχεται εν πυρίναις γλώσσαις. Και καίει και καθαίρει. Και φωτίζει και οδηγεί. Η βία Του είναι υπέρ την σκοτεινήν βίαν του κόσμου τούτου...».

Ο αοίδιμος Αρχιεπίσκοπος του Μιλάνου, Καρδινάλιος Carlo Maria Martini με όσα έπραξε, συνέγραψε και διεκήρυξε στη ζωή του, αλλά κυρίως με την καθιέρωση της

λεγομένης Cattedra dei non Credenti (έδρα = καρέκλα των μη πιστευόντων) και ο αιδίδιμος Μητροπολίτης Γέρων Χαλκηδόνας Μελίτων με όσα συνέγραψε, διεκήρυξε και κατέλιπε στους επιγενομένους ως ιερές παρακαταθήκες εσφάγισαν μία ολόκληρη εποχή, αφύπνισαν και ενέπνευσαν πολλούς ανθρώπους, και σήμερα, μετά την κοίμησή τους η πνευματική και διδακτική, ποιμαντική και εν γένει εκκλησιαστική κληρονομία τους αποτελούν ακόμη πηγή εμπνεύσεως για την πραγμάτωση μιάς Αφοβικής Εκκλησίας αεί ευαγγελιζομένης και διαλεγομένης, συνεχώς ενανθρωπιζομένης, συνεχώς μεταμορφουμένης και συνεχώς μεταμορφώνουσας με επίκεντρο τον άνθρωπο, ανεξαιρέτως τον κάθε άνθρωπο, ως «εικόνας Θεού».

Κατακλείοντας την γραφή αυτή, επιλέγουμε και πάλι την όντως θεία εμπνεύσει διατυπωμένη γραφή του αιδίδιμου Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνας Μελίτωνος, ο οποίος έχοντας ως πρώτιστη και ύψιστη μέριμνά του, την λύτρωση και σωτηρία παντός ανθρώπου και συναισθανόμενος ως ποιμένας την πνευματική ενώπιον του Θεού και της όλης ανθρωπότητας ευθύνη της ποιμαίνουσας Εκκλησίας για την «εικόνα του Θεού», τον άνθρωπο, τον πιστεύοντα ή μη πιστεύοντα, τον πνευματικώς καλλιεργημένο και τον ως λίθο ακατέργατο, γράφει:

«Αδελφοί μου,

Επιτρέψατέ μοι να τελειώσω αυτήν την ομιλίαν με ένα πολύ προσφιλές εις εμέ ανέκδοτον του μεγάλου καλλιτέχνου της Αναγεννήσεως του Μιχαήλ Αγγέλου: Μίαν ημέραν ο Μιχαήλ Άγγελος περιπατών πέριξ μιάς οικοδομής εις την Ρώμην, εστάθη ενώπιον ενός μεγάλου ακατεργάστου όγκου μαρμάρου και ηρώτησε τον οικοδόμον εις τι θα τον χρησιμοποιήση. Και ο οικοδόμος με μίαν έκφρασιν που είχε θλίψιν, που είχε ειρωνείαν, απήντησεν: «εις τίποτε, είναι άχρηστος». Και ο μέγας γλύπτης είπε τότε: «θέλεις να τον στείλῃς εις το εργαστήριόν μου; Είναι ένας Άγγελος δέσμιος μέσα εις αυτόν τον ακατέργαστον όγκον του μαρμάρου και πρέπει να τον ελευθερώσω». Αυτή λοιπόν είναι η ενώπιον Θεού και ανθρώπων μεγίστη ευθύνη της Εκκλησίας...